

Konferencja kończąca projekt „Miejsca pamięci nad Odrą i Wartą”

Sieć „Pamięć łączy” Odra-Warta

Miejsce	Dom Kultury w Seelow, 15306 Seelow
Data	Wtorek, 21 marca 2023 r.
Organizatorzy	Miasto Seelow (partner wiodący) we współpracy z miastem Kostrzyn nad Odrą i gminą Słońsk

Polsko-niemiecki projekt promocji kultury pamięci w regionie nad Odrą i Wartą został zakończony, a transgraniczna sieć turystyczna została uruchomiona

Ponad 60 uczestników zapoznało się w Domu Kultury w Seelow z wynikami polsko-niemieckiego projektu "Miejsca pamięci nad Odrą i Wartą". W ramach projektu jego partnerzy - miasto Seelow (partner wiodący), miasto Kostrzyn nad Odrą i gmina Słońsk opracowali instrumenty i metody, aby wspólnie utrzymać i wzmocnić unikalny krajobraz pamięci w regionie nad Odrą i Wartą, a także waloryzować go jako szczególną dla turystyki cechę.

W przyszłości nowa sieć i marka "*Pamięć łączy*" Odra-Warta zaprezentują międzynarodowej publiczności wyjątkową historię polsko-niemieckiego pogranicza jako *multiperspektywicznego krajobrazu pamięci*. Ponadto trzy zabytkowe budynki zostały odnowione i nadano im funkcję nowych miejsc kultury, pamięci i polsko-niemieckich spotkań.

Jörg Schröder, burmistrz Seelow, zwrócił się do uczestników konferencji, wśród których byli **Jobst-Hinrich Ubbelohde**, sekretarz stanu ds. Europy i pełnomocnik ds. stosunków polsko-brandenburskich w Ministerstwie Finansów i Europy kraju związkowego Brandenburgia; **Andrzej Kunt**, burmistrz Kostrzyna nad Odrą; **Janusz Krzyśków**, wójt gminy Słońsk.

W swoim przemówieniu powitalnym burmistrz **Jörg Schröder** podziękował wszystkim zaangażowanym w projekt za znakomite i perspektywiczne wyniki, a w szczególności Komitetowi

Wydarzenie zostało dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu współpracy INTERREG VA BB-PL 2014-2020.

Monitorującemu i Wspólnemu Sekretariatowi programu Interreg Brandenburgia-Lubuskie za wsparcie dla projektu i stałą opiekę.

Podkreślił on wielki potencjał, jaki tkwi w wyjątkowej historii regionu, a także wyraził oczekiwanie, że po zakończeniu projektu będziemy wspólnie, ponad granicami, pracować nad umocnieniem nowej marki "Pamięć łączy".

Sekretarz stanu Jobst-Hinrich Ubbelohde określił zbliżające się zakończenie projektu zarazem jako początek długofalowej współpracy polsko-niemieckiej na rzecz przepracowania i waloryzacji wspólnej historii w regionie nad Odrą i Wartą.

"Wiedza o wspólnej przeszłości toruje drogę do wspólnej przyszłości."

Projekty takie jak ten są ważną podstawą do kształtowania wspólnej polsko-niemieckiej przyszłości. W tym kontekście Jobst-Hinrich Ubbelohde z wyraźnym zadowoleniem poparł koncepcję spotkań i wymiany młodzieży jako zadanie nowej sieci "Pamięć łączy".

Tadeusz Jędrzejczak, Członek Zarządu Województwa Lubuskiego (Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego) - Członek Komitetu Monitorującego Interreg VA, w swoim przemówieniu powitalnym odczytanym przez Julię Bork przekazał, jak bardzo cieszy się z rezultatów projektu i współpracy transgranicznej na rzecz opieki i zachowania dziedzictwa kulturowego na polsko-niemieckim pograniczu. Jest on *"głęboko przekonany, że wysiłki związane z projektem przyczynią się do zrównoważonego rozwoju naszego regionu transgranicznego."*

Burmistrz Andrzej Kunt podziękował za perspektywiczny projekt i nawiązał do długiej historii udanych projektów realizowanych pomiędzy miastami partnerskimi Kostrzyn nad Odrą i Seelow. Projekty takie jak Forte Cultura (Interreg Central Europe 2012-2014) z twierdzą Kostrzyn, a obecnie "Miejsca Pamięci Odra-Warta" z Willą Wagenera, pomagają przy tym przepracować wspólną historię i zachować ją na przyszłość. Podkreślił on też gotowość do kontynuowania udanej współpracy transgranicznej.

Janusz Krzyśków, wójt gminy Słońsk, wyraził dumę z efektów osiągniętych w ciągu 4 lat wspólnej pracy nad projektem.

Dom Kultury w Słońsku, który został odnowiony i przebudowany w ramach projektu, stał się nowym i ważnym lokalnym centrum spotkań, sztuki, kultury, wypoczynku, wydarzeń i warsztatów, które zostało już zaakceptowane i przyjęte przez mieszkańców.

Thomas Drawing, specjalista ds. rozwoju gospodarczego miasta Seelow i kierownik projektu, podsumował przebieg projektu, który ze względu na pandemię koronawirusa musiał zostać wydłużony do ponad czterech lat. Brak bezpośredniej komunikacji i zakazy podróżowania były przeszkodą szczególnie w rozwoju sieci transgranicznej. Podziękował on Komitetowi Monitorującemu i Wspólnemu Sekretariatowi za gotowość do wprowadzenia w tym okresie istotnych zmian i przedłużenia projektu, a partnerom projektu za elastyczność w realizacji zadań projektowych.

Miasto Seelow będzie nadal wspierać i rozwijać nową sieć po zakończeniu projektu 30 czerwca 2023 roku, na przykład poprzez coroczne konferencje lub warsztaty merytoryczne. Dzięki „Pamięć łączy” polsko-niemiecki region powiązań nad Odrą i Wartą posiada nowego multiplikatora turystyki kulturowej. Planowane jest opracowanie kolejnych projektów w celu umocnienia ofert turystycznych i pozaszkolnych miejsc edukacji w regionie nad Odrą i Wartą oraz rozszerzenie sieci na obszar wsparcia Pomerania.

Trzy nowe miejsca pamięci i spotkań w regionie nad Odrą i Wartą

Dzięki modernizacji trzech zabytkowych budynków w Seelow, Kostrzynie nad Odrą i Słońsku powstały nowe miejsca pamięci i spotkań. Powstały więc trzy nowe informacyjne punkty turystyczne dla marki kulturalno-turystycznej „Pamięć łączy”, w których turyści uzyskać mogą informacje i wskazówki odnośnie do poruszania się po regionie. Projekty inwestycyjne uzupełniają się wzajemnie i tworzą nową jakość w aktywnym doświadczaniu, nauce, dokumentowaniu i komunikowaniu, szczególnie historii najnowszej regionu.

Dawny budynek dworca w Seelow:

Muzeum Stacja Historii Seelow (Marchia)

Thomas Drawing przedstawił informacje na temat zakresu działań budowlanych i koncepcji wykorzystania budynku byłego dworca, który został przekazany do użytkowania dnia 23 marca 2023 roku jako Muzeum Stacja Historii Seelow (Marchia).

Jako nowoczesne miejsce nauki i doświadczeń muzeum prezentuje historię regionalną z lat 1930-1960 z punktu widzenia mieszkańców regionu pod hasłem "Region. Wydarzenia. Ludzie." Przestrzeń wystawiennicza na parterze zajmuje około 200 m². W ten sposób powstało trwałe uzupełnienie miejsc pamięci Muzeum Wzgórz Seelow i Schweizerhaus Seelow w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Nadal funkcjonuje stacja kolejowa na linii RB60, co w połączeniu z przystankiem autobusowym daje również bardzo dobrą dostępność do komunikacji publicznej.

Na piętrze byłego budynku dworca mieści się obecnie mieszkanie projektowe, a także nowe biura Wydziału Rozwoju Gospodarczego i Rozwoju Regionalnego Miasta Seelow.

Willa Wagenera w Kostrzynie nad Odrą **Centrum Komunikacji i Miejsce Spotkań**

Agnieszka Żurawska-Tatała i Karolina Kunt z Kostrzyna nad Odrą przekazały informacje na temat historii dawnej willi fabrykanckiej rodziny Wagenerów - jednego z nielicznych budynków, który przetrwał ciężkie bombardowanie miasta w 1945 roku. Do 2006 roku wykorzystywana była ona jako siedziba urzędu miasta, a następnie stała nieużytkowana.

Po zakończeniu działań renowacyjnych w ramach projektu w 2022 roku willa stała się wielofunkcyjnym centrum spotkań i komunikacji oferującym mieszkańcom i gościom regionu przygranicznego polsko-niemieckie warsztaty (ceramika, druk historyczny, film i fotografia itp.), pracownie artystyczne, wystawy, pałac ślubów i wiele innych pod hasłem "Dom Praktyk Twórczych".

Były Dom Kultury w Słońsku **Centrum Spotkań, Kultury i Krzewienia Historii Regionalnej**

Już w lutym 2021 roku w dawnym domu kultury w Słońsku, który od końca lat 80-tych nie funkcjonował, otwarto nowe miejsce kultury i spotkań.

„Centrum Spotkań, Kultury i Krzewienia Historii Regionalnej - Dom Kultury w Słońsku" prezentuje teraz różnorodną historię miasta i regionu oraz uzupełnia Muzeum Martyrologii i zamek joannitów w Słońsku. Na parterze znajduje się m.in. duża sala konferencyjna z kabinami dla tłumaczy. Na piętrze mieszczą się sale wystawowe, pomieszczenia do prowadzenia warsztatów i prac badawczych, biblioteka i pracownia komputerowa. Na strychu znajdują się pokoje dla studentów i pracowników projektu.

Multiperspektywiczny krajobraz pamięci nad Odrą i Wartą

Dirk Röder, ECCOFORT e.V. (a od 2023 Wydział Rozwoju Gospodarczego miasta Seelow) przedstawił wyniki *"Koncepcji rozwoju i promocji transgranicznej marki turystycznej Pamięć łączy w regionie nad Odrą i Wartą"*. Koncepcja bazuje na burzliwej historii regionu, którą można poznać w około 200 miejscach pamięci na dzisiejszym polsko-niemieckim pograniczu, podzielonych na trzy epoki:

- Wspólna Historyczna Przestrzeń Kulturowa do roku 1933,
- Przestrzeń Losu,
- Przestrzeń Spotkań i Odkryć od ok. 1946 roku.

W tym kontekście szczególnie wydarzenia i konsekwencje z epoki Przestrzeni Losu w połączeniu z przesunięciem Polski na zachód w 1945 r. stanowią unikalne cechy regionu w skali światowej.

Zróznicowane rozumienie historii to przy tym największe wyzwanie, ale jednocześnie i najbardziej pasjonujący element nowej marki parasolowej "Pamięć łączy". Polacy i Niemcy przeżyli wojnę w bardzo różny sposób; wymuszony rozwój społeczny po zakończeniu wojny w regionie Odry i Warty oferuje kolejne wyjątkowe perspektywy, a wraz z nimi zróżnicowane przepracowanie i interpretację. Jest to niezwykle zaskakująca wartość dodana, która zawiera ogromny potencjał turystyczny, ponieważ nadal jest w dużej mierze nieznaną na arenie międzynarodowej.

Opracowano strategię multiperspektywicznego krajobrazu pamięci nad Odrą i Wartą, reprezentowanego przez nową polsko-niemiecką markę turystyczną "Pamięć łączy". Rdzeniem nowej marki jest region nad Odrą i Wartą jako multiperspektywiczna przestrzeń pamięci. Historia regionu i jego mieszkańców, przedstawiona w zróżnicowany sposób i z różnych perspektyw, ma pobudzać do dialogu i promowania wzajemnego zrozumienia jako podstawy wspólnej przyszłości.

Uczestnicy otrzymali opracowane w projekcie wielojęzyczne narzędzia marketingowe, takie jak broszura, mapa czy szkice wstępnych propozycji wycieczek. Przewodnik turystyczny po miejscach pamięci w regionie nad Odrą i Wartą jest jeszcze w trakcie opracowywania i prawdopodobnie zostanie zaprezentowany podczas osobnej imprezy w połowie czerwca.

Koncepcja zawiera również wskazówki i zalecenia dotyczące tworzenia transgranicznej sieci miejsc pamięci oraz wprowadzania marki turystycznej. Jest ona dostępna do pobrania w języku niemieckim i polskim w formacie PDF pod następującym linkiem:

<https://bit.ly/SdE-Konzept-DE>

<https://bit.ly/SdE-Konzept-PL>

Wraz z rozwojem nowej transgranicznej marki turystycznej należy wzmocnić, uzupełnić i tematycznie powiązać oferty turystyczne istniejących miejsc pamięci, aby zwiększyć obecność na rynku i efektywność odwiedzin wszystkich miejsc oraz osiągnąć efekty ekonomiczne dla uczestników.

Europejskie Szlaki Kulturowe spoglądają na region nad Odrą i Wartą

Region nad Odrą i Wartą jako multiperspektywiczny krajobraz pamięci ma bardzo duży potencjał dla turystyki edukacyjnej i pamięci, turystyki kulturowej i aktywnej. We współpracy z europejskimi szlakami kulturowymi, które prezentują określone tematy historyczno-kulturowe na poziomie europejskim, można wykorzystać ten potencjał.

Szlaki kulturowe zazwyczaj mają doświadczenie i sprawdzone metody, strategie i narzędzia przekazywania wiedzy o europejskim dziedzictwie kulturowym międzynarodowej publiczności. Kwalifikują one i wprowadzają na rynek obiekty z ich odpowiednimi ofertami turystyki kulturowej i są w tym wspierane przez Radę Europy.

Podczas konferencji dwa wybrane szlaki kulturowe zaprezentowały swoją znakomitą pracę, wpisującą się w tematykę regionu nad Odrą i Wartą. Oba szlaki kulturowe zostały częściowo włączone do pracy w ramach projektu "Pamięć łączy".

Liberation Route Europe (LRE)

Europejski Szlak Kulturowy wyzwolenia Europy spod okupacji podczas II wojny światowej,
certyfikowany Szlak Kulturowy Rady Europy, www.liberation-europe.com

Liberation
Route
Europe

EUROPE
REMEMBERS

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Joanna Roman, kierownik projektu Liberation Route z Krakowa (PL), zaprezentowała Europejski Szlak Kulturowy.

Liberation Route Europe to certyfikowany przez Radę Europy szlak kulturowy łączący ludzi, miejsca i wydarzenia i stworzony, aby upamiętnić wyzwolenie Europy spod okupacji podczas drugiej wojny światowej i pochylić się nad trwałymi skutkami i historią wojny poprzez multinarodowe podejście z wielu perspektyw. Szlak łączy setki miejsc i historii w dziewięciu państwach Europy oraz najważniejsze regiony na trasie przemarszu sił alianckich w latach 1943-1945.

Liberation Route koncentrowała się głównie na wyzwoleniu Europy Zachodniej przez siły alianckie, ale szlak Armii Czerwonej i jej sprzymierzeńców ze wschodu w kierunku Berlina staje się w coraz większym stopniu przedmiotem zainteresowania szlaku kulturowego. Istotne miejsca pamięci w Polsce, jak obóz zagłady Treblinka czy miejsca pamięci i muzea w Warszawie i Gdańsku są już częściami tego szlaku. Zidentyfikowane w Przestrzeni Losu regionu nad Odrą i Wartą miejsca pamięci oraz podejście multiperspektywiczne do krajobrazu pamięci nad Odrą i Wartą stanowią dobrą podstawę dla międzynarodowej turystyki edukacyjnej i wspomnieniowej we współpracy z Liberation Route Europe.

W roku 2020 w Torgau powstało stowarzyszenie Liberation Route Germany e.V. jako krajowy przedstawiciel szlaku kulturowego. Stowarzyszenie ma siedzibę w Muzeum Berlin-Karlshorst, a jego członkami są między innymi Muzeum Historyczno-Techniczne w Peenemünde oraz stowarzyszenie Geschichts- und Heimatverein Gusow-Platkow e.V.

FORTE CULTURA

Europejski Szlak Kulturowy Zabytków Fortecznych

www.forte-cultura.eu

FORTE CULTURA łączy historyczne zabytki forteczne na obecnie 54 stacjach w 11 krajach. Rdzeń trasy stanowi historia twierdz od wprowadzenia broni palnej w XIV wieku do czasów współczesnych.

Jako Europejski Szlak Kulturowy, FORTE CULTURA pomaga zachować istotne dziedzictwo kulturowe zabytków fortecznych i udostępniać je wszystkim zainteresowanym. Twierdze wielu epok, budowane dawniej jako obiekty wojskowe, są obecnie miejscami pokoju i kultury dla wszystkich ludzi. Opowiadają one historię Europy i ostrzegają przed niszczącymi skutkami niezliczonych wojen.

FORTE CULTURA dysponuje obecnie szerokim wachlarzem metod i narzędzi do międzynarodowej promocji zabytków fortecznych. Działania takie jak Europejskie Lato Twierdz, które co roku od kwietnia do października promuje ponad 200 wydarzeń w europejskich twierdzach, wzmacniają wizerunek i zasięg obiektów członkowskich. FORTE CULTURA jest również zaangażowana w zrównoważoną turystykę i integrację.

Miasto Kostrzyn nad Odrą i ECCOFORT e.V. opracowały wspólnie z innymi partnerami w ramach projektu Interreg Central Europe 2012-2014 szlak kulturowy i założyły sieć twierdz. Agnieszka Żurawska-Tatala i Dirk Röder są obecnie wiceprezesami FORTE CULTURA. W regionie nad Odrą i Wartą oficjalnymi stacjami szlaku kulturowego są Kulturbunker Strausberg (od 2021 r.) i Fort Gorgast (od 2023 r.). Muzeum MRU i twierdza Kostrzyn są partnerami stowarzyszonymi w sieci.

Transgraniczna sieć „Pamięć łączy” Odra-Warta

Ważnym rezultatem projektu "Miejsca Pamięci nad Odrą i Wartą" jest utworzenie transgranicznej sieci miejsc pamięci w celu dalszego rozwoju i trwałego wdrożenia wyników projektu.

W związku z tym **Ariane Thiele** z Referatu 53 - Europejska Współpraca Terytorialna (INTERREG) Ministerstwa Finansów i Europy kraju związkowego Brandenburgia poinformowała o nowym programie współpracy Interreg VIA Brandenburgia-Polska jako możliwości finansowania działań sieciowych i polsko-niemieckich spotkań. Udzieliła przy tym ważnych wskazówek, w jaki sposób poszczególne miejsca pamięci, a także nowa sieć, mogą wykorzystać program współpracy w okresie finansowania 2021-2027. <https://interreg-brandenburg-polska.eu>

Następnie Dirk Röder przedstawił możliwe cele, struktury i działania nowej sieci "Pamięć łączy". Jest to między innymi oferta miasta Seelow dotycząca prowadzenia siedziby i administracji sieci. Podkreślone ważne działania to np.:

- przygotowanie i złożenie wniosku o projekt dotyczący kontynuacji tworzenia sieci i wdrażania marki,
- opracowanie tras tematycznych wycieczek w regionie, wspólnie z zainteresowanymi partnerami sieciowymi,
- priorytety pracy sieci, np. spotkania młodzieży, rozwój i łączenie pozaszkolnych miejsc nauki, zrównoważona turystyka, szkolenia dla przewodników turystycznych itp.
- współpraca sieciowa, np. z LRE, FORTE CULTURA itp.

Opracowano porozumienie o współpracy jako podstawę nowej sieci transgranicznej "Pamięć łączy" i przedstawiono je uczestnikom konferencji. Zainteresowane miejsca pamięci są zapraszane do zgłaszania swojego udziału poprzez podpisanie porozumienia o współpracy.

Porozumienie jest dostępne do pobrania pod poniższym linkiem:

<https://bit.ly/SdE-Koop-DE> <https://bit.ly/SdE-Koop-PL>

Przystąpienie do sieci jest bezpłatne, współpraca opiera się na dobrowolnych działaniach.

Następnie 12 wybranych miejsc pamięci z regionu zaprezentowało swoje obiekty i podpisało porozumienie o współpracy. Tę część konferencji moderowała **Julia Bork**.

<p>Sieć EHL-Netzwerk Oderbruch-Orte, zaprezentował dr Kenneth Anders, Muzeum Oderbruchu Altranft</p> 	<p>Sieć "Ślady joannitów" przedstawiła Julia Bork, Gmina Słońsk.</p> 	<p>Muzeum Ziemi Międzyrzeckiej w Międzyrzeczu, zaprezentowała Katarzyna Sztuba-Frąckowiak.</p>
<p>Muzeum Viadrina, Miejsce Pamięci i Dokumentacji "Ofiary reżimu politycznego", Frankfurt nad Odrą, zaprezentował dr Tim S. Müller.</p> 	<p>Muzeum Martyrologii w Słońsku przedstawiła Joanna Cieciora.</p> 	<p>Ośrodek Muzealno-Edukacyjny Parku Narodowego "Ujście Warty" w Słońsku przedstawił Maciej Mazurczak.</p>
<p>Muzeum MRU zaprezentowane zostało przez Leszka Lisieckiego.</p> 	<p>Muzeum Twierdzy Kostrzyn, Kostrzyn nad Odrą, zaprezentowane przez Ryszarda Skalbę.</p> 	<p>Schweizerhaus Seelow przedstawiony przez Uwe Trzewika.</p>

Gród Santok przedstawił Krzysztof Karwatowicz.

Muzeum Lubuskie w Gorzowie Wielkopolskim zaprezentowane zostało przez Ewę Pawlak.

Muzeum Historyczno-Techniczne Peenemünde, przedstawił dr Gericke.

Ponadto porozumienie o współpracy w sieci podpisały następujące instytucje:

- Miasto Seelow, burmistrz Jörg Schröder,
- Miasto Kostrzyn nad Odrą, burmistrz Andrzej Kunt,
- Gmina Stońsk, wójt gminy Janusz Krzyśków,
- Muzeum Stacja Historii Seelow (Marchia), Thomas Drawing,
- Powiat Märkisch Oderland, Tobias Seyfarth.

W ten sposób powstał fundament nowej sieci transgranicznej "Pamięć łączy" Odra-Warta.

Wszystkie prezentacje z konferencji są dostępne online pod poniższym linkiem:

<https://bit.ly/SdE-Konferenz2023>

Kolejne działania

- **Warsztaty dla przewodników turystycznych** regionu na temat możliwości związanych z nowymi markami turystycznymi regionu "Pamięć łączy" i "Ślady joannitów", **23 maja 2023 r. w Domu Kultury w Słońsku**,
- **Impreza inauguracyjna** nowy wielojęzyczny przewodnik turystyczny "Pamięć łączy Odra-Warta", **w czerwcu 2023 r.**
- **Konferencja końcowa** projektu Interreg VA "Turystyczna waloryzacja historii zakonu joannitów w regionie nad Odrą i Wartą" wraz z inauguracją nowego szlaku "**Ślady joannitów**" - **21 czerwca 2023 r. w Słońsku**,
- Przygotowanie i złożenie wniosku o **kolejne polsko-niemieckie projekty** dotyczące wdrożenia nowej marki i sieci w regionach programu współpracy **Interreg VIA Brandenburgia-Polska i Pomerania** - zainteresowanych partnerów prosimy o kontakt z Wydziałem Rozwoju Gospodarczego miasta Seelow T. Drewing, D. Röder, J. Bork.
- Rozpoczęcie współpracy w sieci.

Zaproszenie do aktywnego uczestnictwa

Zapraszamy organy prowadzące miejsc pamięci w regionie nad Odrą i Wartą i w regionie Pomerania do aktywnego uczestnictwa w nowej sieci turystycznej. ***Prosimy o zgłaszanie zainteresowania współpracą do Wydziału Rozwoju Gospodarczego Miasta Seelow.***

Transgraniczna sieć współpracy zwiększa zasięg uczestniczących miejsc pamięci, ułatwia wymianę doświadczeń, rozwija i łączy nowe oferty i tematy turystyczne oraz osiąga wiele innych efektów synergii.

Dziękujemy miastu Seelow za organizację konferencji, a wszystkim uczestnikom za zainteresowanie oraz liczne wskazówki i sugestie.

W sprawie pytań i uwag dotyczących projektu należy kontaktować się z:

Miastem Seelow, Wydziałem Rozwoju Gospodarczego

Thomas Drewing, Dirk Röder, Julia Bork

Tel.: +49 (0)3346 / 855 1990

Mail: thomas.drewing@seelow.de

Sporządził

Dirk Röder

05.04.2023

Załączniki:

- Lista uczestników
- Program
- Artykuł prasowy